Donderdag 3 October 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4926

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

Hoofdredacteur Dr. Joh Hartog.. Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Red.-adres Conscientiessteeg 27

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14, Oranjestad: tel 38.

Nerveuze spanning om de vrijgelatenen in Neurenberg

Noordamerikaans vliegdekschip naar Turkije

Tito's rechtbank veroordeelt Bisschop Rozman tot 18 jaar.

REACTIE OP VONNISSEN VAN NEURENBERG.

Franse oud-gevangenen protesteren.

De vereniging van oud-gevangenen en déportées alsook de Bond tegen het Racisme hebben geprotesteerd bij den Secretaris-Generaal der Verenigde Naties tegen de vrijspraak van Von Papen, Schacht en Fritzsche door de rechtbank van Neurenberg.

De Parijse pers was eensgezind in haar afkeuring van de vrijspraak van deze drie beklaagden. „Franc Tireur" zeide, dat Schacht misschien onschuldig is aan de misdaden van de partij in de directe zin, doch haar heeft bijgestaan om haar opperheerschappij te bereiken en daarom medeplichtig is aan haar misdaden (Parijs, (AP) 2.10).

„Izvestia" is ontevreden.

Het Sovjet-orgaan „Izvestia" zeide, dat de rechters van Neurenberg een „verrassende zachtmoedigheid" hebben getoond doo Hess te laten gaan met levensalnge gevangenisstraf en Von Papen, Schacht en Fritzsche vrij te spreken. De weigering van de rechters om het Duitse Hoofdcommando een misdadige organisatie te noemen, vond het blad „ongetwijfeld een ernstige fout" (Moskou, (AP) 2.10).

„Evening Standard" over Goering.

Het Londense blad „Evening Standard" zeide: „Goering gelooft, dat het bezit van de atoombom over de toekomst van de wereld zal beslissen en indien de Verenigde Staten niet de leiding op dit terrein behouden het de uitroeiïng van de wereld zal betekenen. Hij gelooft ook, dat Stalin de grootste der Geallieerde oorlogsleiders is, Churchill en Roosevelt inbegrepen". Volgens de „Standard" gaf Goering uiting aan deze meningen in een vraaggesprek dat hij toestond „in de cel waar hij wacht op de dood". De „Standard" noemde de datum waarop het vraaggesprek zou hebben plaats gevonden niet (Londen, (AP) 2.10).

Betoging in Berlijn.

Het Franse nieuwsblad „Koerier" van Berlijn maakte melding van betogingen die plaats vonden in de Russische sector van Berlijn om te protesteren tegen de vonnissen van Neurenberg, omdat die te zacht waren. Volgens het blad zou een groep jongelui door de straten zijn getrokken en daarbij hebben uitgeroepen: „Wij eisen de dood van alle oorlogsmisdadigers" (Berlijn, (AP) 2.10).

DUITSERS WILLEN VRIJGESPROKENEN AANHOUDEN.

De Noordamerikaanse militaire overheid in Neurenberg moest ongeveer honderd Duitse politieagenten die in de buurt van de gevangenis stonden te wachten om Schacht, Von Papen en Fritzsche bij hun vrijlating te arresteren, aanzeggen te vertrekken. De Duitse politie mocht niet meer in de buurt komen. Men neemt aan dat de drie vrijgesprokenen een vrijgeleide zullen krijgen om onder Noordamerikaanse bescherming naar de Britse zone te ontkomen. Alle drie hebben zulks trouwens gevraagd.

Andere moeilijkheden.

De vrijlating van de financier Hjalmar Schacht stuurt de geallieerde plannen om de nazie-industriëlen te berechten inzake het maken van oorlog, in de war. Aanvankelijk zou dit proces in October beginnen, maar men heeft het nu maar tot later, misschien volgend jaar, uitgesteld. Rechter Jackson zal het vraagstuk eerst met Truman gaan bespreken.

De vrijspraak van de Generale Staf en het Oppercommando als eenheden zal trouwens ook gevolgen hebben voor de berechting van hun individuele leden. Men zegt, dat de zg. militairisten nu alleen veroordeeld kunnen worden op grond van hun persoonlijke verantwoordelijkheid, welke direct verband houdt met misdaad of wreedheid (Neurenberg, (AP) 3.10).

SPANNING TE NEURENBERG.

Het Noordamerikaanse leger heeft den verslaggevers verboden om zich op te houden rondom de rechtszaal en gevangenis te Neurenberg. De atmospheer is er zo **gespannen dat een nerveuze militaire politieman een dreigende** beweging maakte met zijn pistool toen de fotograaf B. I. Sanders van de Associated Press een foto van Von Papen wilde maken (Neurenberg, (AP) 2.10).

DE „RANDOLPH" NAAR IZMIR.

Het Noordamerikaanse Departement van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat overwogen wordt om het vliegdekschip „Randolph" te dirigeren naar de Turkse haven Izmir (ook bekend als Smyrna). Izmir neemt een beheersende positie in aan de toegangswegen welke leiden naar de **Dardanellen — onderwerp van** het Russisch - Turks dispuut (Washington, (AP) 2.10).

13 OCTOBER.

Op 13 October zal er in Frankrijk over de nieuwe grondwet gestemd moeten worden.

Het initiatiefcomité van de Franse Socialistische Partij werkt thans om een meerderheid hiervoor te verkrijgen. Ook de algemene arbeidersbond, de CGT (Confédération Générale des Travailleurs) met zes millioen leden, werkt om de grondwet erdoor te krijgen (Parijs, (AP) 3.10).

NOG EEN BISSCHOP VEROORDEELD.

De Joegoslavische bisschop van Ljubljana, Mgr. Gregorius Rozman, is door een Joegoslavisch-Sloweens hof wegens oorlogsmisdaden bij verstek veroordeeld tot 18 jaar gevangenisstraf. De Bisschop vertoeft in de Britse zone van Oostenrijk. Door de communistische rechtbank werd hem tenlaste gelegd dat hij met de Duitsers en Italianen geheuld had. Toen 40 van zijn priesters vermoord waren door de aanhangers van Tito, verliet Bisschop Rozman de stad en ging naar de Britse zone. De Bisschop deed zulks met instemming van Rome (Londen, ncwc).

CROATISCHE VERONTWAARDIGING.

De Verenigde Croaten in de Verenigde Staten en Canada hebben een verklaring afgelegd, getekend door Silvius Grubisisch O.F.M., om te protesteren tegen de arrestatie van Mgr. Stepinac. In de verklaring staat, dat een heviger mate van kerkvervolging voorzien werd sedert enige tijd. Er zijn door Tito's regiem al ongeveer **500 priesters en 500.000** gelovigen vermoord, zegt het stuk, dat in Chicago werd uitgegeven (Chicago, ncwc).

LEZING VERBODEN.

De burgemeester van Verviers heeft een lezing, welke morgenavond gehouden zou worden door Kurt von Schuschnigg, voor de Anschlusz kanselier van Oostenrijk, verboden. De burgemeester zeide, dat de verschijning van Schuschnigg moeilijkheden in de stad kon medebrengen (Verviers, (AP) 3.10).

het nieuws van vandaag

De commentaren komen los. In de pers en op de tong. Beluisteren wij Curaçao goed, dan is men het over het algemeen eens met wat wij gisteren en eergisteren schreven. De Russen, zo zegt men, zijn weer het meest realistisch door te protesteren tegen de vrijlating van de drie mensen. Die hadden hun eigen methoden willen toepassen en meteen alles wat tegen ze is de kop afslaan. Natuurlijk is dat de eenvoudigste methode, maar of het de beste is, blijft een vraag. Het communisme en zijn terreurmethoden tracht overal een slag te slaan en machtsvertoon te verspreiden. Van Aartsbisschop Stepinac die voor Tito's communisten moet terecht staan, hoorden wij niets, maar van zijn medebisschop Rozman wel: die kreeg 18 jaar. Er bestaat voor niets meer respect en ontzag. De middeleeuwen zijn een lichtend voorbeeld bij de duistere eeuw van thans. Toen had men misstanden en wantoestanden, maar het diepe ingewortelde besef van eerbied voor het spirituele was onaantastbaar. Nu is er niets meer dat binnen de sfeer van het gewijde ligt.

In de Verenigde Staten publiceert men een foto van een aartsbisschop, die in zijn onderkleren staat en in Joegoslavië daagt men een kerkvorst voor een rechtbank, die uit communisten bestaat. De objectiviteit zal ver te zoeken zijn.

In de wereld is de reactie op de vrijlating van de drie groter dan op de terdoodveroordeling der twaalven. Namens de Franse oudgevangenen werd aan Tryve Lie een protest gezonden tegen de vrijspraak. In Neurenberg zelf is de toestand gespannen, omdat de Duitsers op de vrijlating stonden te wachten teneinde de drie te grijpen. Nu krijgen ze van de Noordamerikanen een vrijgeleide naar de Britse zone. Niemand mag in de buurt van de gevangenis komen; alleen de Evening Standard uit Londen kreeg van Goering een vraaggesprek uit de doodscel. Over de...... atoombom.

De datum der terechtstelling is nog niet bekend. Maar wel werd door de vrijspraak het volgende proces, dat de Duitse industriëlen zou berechten, in de war gestuurd.

Temidden dezer verwarring stond Byrnes op aan de lunch in de American Club te Parijs, waar hij Stalins woorden nasprak, dat er nog niet onmiddellijk een oorlog dreigt en dat de huidige verwarring gewoon is, omdat na elke grote oorlog er onenigheid bestaat tussen de bondgenoten over het maken van de vrede. Een ding is zeker: een krachtige Noordamerikaanse buitenlandse politiek kan enige rust schenken in een wereld, die meer dan ooit door het communisme bedreigd wordt. Omdat in 1970 door volksaanwas de jongelui van militaire leeftijd in de Sovjet-Unie groter aantal zullen hebben dan hun leeftijdgenoten van de Verenigde Staten, Engeland en Frankrijk samen.

James F. Byrnes hield vanmorgen een lunchtoespraak waarin hij o.a. zeide: Na elke grote oorlog heerst er verwarring onder de geallieerden over het maken van de vrede. Wij moeten de ernst van het conflict niet verkleinen, want dit lost het vraagstuk niet op. Maar wij moeten het ook niet vergroten, want dit maakt een oplossing moeilijker. Ook Stalin getuigde dat er niet onmiddellijk gevaar voor een oorlog is en ik hoop dat hiermede die landen, welke de Sovjet-Unie willen omcirkelen, hiervan zullen afzien, maar dat ook de Sovjet-leiders zullen ophouden te geloven, dat zij omsingeld worden. Juist omdat er nu geen oorlog dreigt, moeten wij ook het zaad voor een oorlog niet uitwerpen, d.w.z. geen enkel land moet politieke en economische voordelen zoeken, die het niet zonder oorlog kan nastreven.

Op bovenstaande foto ziet men Byrnes (links) met zijn groten tegenspeler op de Vredesconferentie — Molotov.

HET OPROER IN IRAN.

Het nieuwsblad „Etelaat" van Teheran zeide, dat de stad Bushiere aan de Perzische Golf thans geheel in handen van de opstandige samgenoten is. Een vlieger op verkenning zag dat de straten bezaaid zijn met lijken, die vermoedelijk zijn van de soldaten van het regeringsgarnizoen.

De positie der regeringstroepen is ook zeer ernstig te Kazeroun, aangezien de rebellen versterkingen hebben aangevoerd, blijkbaar voor een uiteindelijke aanval op het garnizoen dat reeds omsingeld is.

De val van de stad schijnt onafwendbaar, tenzij er hulp van regeringszijde komt opdagen (Teheran, (AP) 2.10).

TRIËST IN HET BRANDPUNT.

De quaestie van Triëst beheerst de vredesconferentie, terwijl de afgevaardigden luisteren naar de beweringen der Slaven, dat men niet tot een overeenkomst kan komen en de beslissing over het vraagstuk aan de Raad der Ministers van Buitenlandse Zaken moet worden overgelaten. Het wordt tijd om een beslissing te nemen over het statuut voor de internationale zone van Triëst en de Italiaanse Politieke Commissie heeft twee langdurige vergaderingen gewijd aan de bespreking van het onderwerp. Woensdagmorgen verklaarde de Joegoslaaf Moshia Pijade in een heftige tirade tegen de Verenigde Staten en Groot Britannië, dat het te laat is voor de vredesconferentie om iets te doen aan de regeling van het dispuut tussen Oost en West over het internationaal gebied (Parijs, (AP) 2.10).

DE BURGEROORLOG IN MACEDONIË.

Twee tot driehonderd bandieten, bijgestaan door omstreeks zeven honderd vijfde colonnisten binnen de stad, vielen Naussa aan. Er vielen 200 slachtoffers. Nadat ze de electrische centrale hadden veroverd, werden de telegraaflijnen doorgesneden, waarna 50 tot 60 huizen werden leeggeplunderd en toen verbrand. Naussa ligt ongeveer 40 km. bezuiden de Joegoslavische grens en het werk belegerd, toen militairen en gendarmes kwamen om het plaatsje te omsingelen teneinde aan de bandieten ontsnapping te beletten (Athene, (AP) 3.10).

PROTESTERENDE BANKEN.

De grootste vijf banken van Athene vergaderden hedenmorgen om te protesteren tegen de behandeling, die Hellas wordt aangedaan op de Parijse Conferentie. De banken sloten en het personeel hield redevoeringen. In een resolutie welke werd aangenomen, heet het dat de „Conferentie gefaald heeft om Hellas' rechtvaardige wensen inzake Noord-Epirus en verbetering van de Bulgaarse grens te voldoen" (Athene, (AP) 3.10)..

KOPENHAGEN PROTESTEERT TEGEN FAROËRS ONAFHANKELIJKHEID.

Naar aanleiding van het Maandag door ons gepubliceerde bericht over de onafhankelijkheidsverklaring door de Faroër-eilanden, lezen wij nog dat de correspondent van „Trouw" in Kopenhagen over deze quaestie meldt, dat zelfs de uitslag van het plebisciet aan diverse bedenkingen onderhevig is. Vertoonden reeds de officiële cijfers (5650 vóór, 5500 tegen afscheiding) een weinig geprononceerd overwicht ten gunste van onafhankelijkheid, achteraf is gebleken, dat **in feite slechts 32% van de bevolking** zich voor de afscheiding heeft uitgesproken.

Want veel eilanders gingen niet ter stembus; men mag aannemen, dat zij niet voor afscheiding waren, aangezien de separatisten uiteraard wel ijverig gestemd hebben. Verschillende kleinere eilanden hebben dan ook reeds tegen afscheiding geprotesteerd.

De Deense regering heeft scherp stelling genomen tegen de onafhankelijkheidsverklaring van de Faroër. Kopenhagen noemt deze verklaring onwettig en zegt, dat zij uitsluitend zou kunnen volgen na onderhandelingen tussen de Deense regering en het parlement der eilandbewoners.

Volgens de wet, die ook voor hen geldt, kan koning Christiaan geen deel van zijn gebied afscheiden zonder goedkeuring van het Deense parlement, en de koning heeft dan ook stellig niet het voornemen zulks te doen. De daad der onafhankelijkheidsverklaring is dan ook van de zijde der Faroër eenzijdig en derhalve in strijd met de wet.

Arnhem en Nijmegen herdachten hun bevrijding

De Nijmeegse Waalbrug symbolisch opnieuw veroverd

door

F. JOS DE FRAITURE,

Nijmegen.

Van geheel andere aard dan te Arnhem, was de herdenking van de bevrijding te Nijmegen. In de morgen van 20 September had hier een kranslegging plaats op de geallieerde kerkhoven aan de Molenhoek en in het Jonkerbos. Er was dus een Noordamerikaans en een Engels Kerkhof voor gekozen. Deze kranslegging, die door den Burgemeester Mr. Ch. Hustinx geschiedde, werd bijgewoond door de Noordamerikaanse en Engelse vertegenwoordigers bij ons Hof en de militaire attaché's.

Om elf uur 's morgens had in Eindhoven de start plaats van estafettelopers, die de koningsfakkel, welke de burgemeester van Bayeux, op het strand **aan de Normandse kust aan het daar** eeuwig brandende vuur had ontstoken en die eveneens per estafette naar Eindhoven was overgebracht, vandaar haalden om deze door den beroemd geworden geallieerden corridor, dus over Son-Veghel-Uden, etc., naar Nijmegen over te brengen. Deze estafette werd door een vijftigtal Nijmeegse athleten gelopen.

Om een uur 's middags begon van de Nebo af de opmars der troepen van het Nijmegse garnizoen, verzinnebeeldend het Britse 2e leger, naar de Waalbrug.

Zij volgden de route, welke ook in 1944 gevolgd was, nl. Groesbeekseweg, Groesbeeksedwarsweg, Daalsedwarsweg, Dominicanenstraat, Mariaplein, Mr. Franckenstraat, Keizer Lodewijkplein en zo naar de brug.

Van de Lentse kant af rukte een afdeling op, symboliserend de 82e Divisie luchttroepen, die in 1944, na **in rubberbootjes**, nabij de Electrische Centrale de Waal te zijn overgestoken, van **deze zijde de brug namen. Voerde het eerste troependeel de Engelse vlag mee**, deze laatste eenheid bracht met zich de beroemde vlag van de Divisie luchttroepen, welke in triomf, maar zwaar gehavend door de strijd, boven op de veroverde Waalbrug wapperde en die door Generaal Gavin aan den burgemeester van Nijmegen destijds is aangeboden.

Beide troependelen ontmoetten elkaar om 3 uur bij de oprit van de brug aan de Nijmeegse kant, aldus de verovering van de brug en de bevrijding van de stad symboliserend. Bij de oprukkende troepen bevonden zich gevechtswagens, tanks, carriers, geschut enz.

Om 2 uur begon tevens e en stertocht van Nijmeegse schooljeugd uit de diverse schoolgebouwen en tegelijkertijd een stertocht van alle denkbare verenigingen met wpperende vandels en slaande trom door de bevlagde straten naar de Walbrug, waar inmiddels muziekcorpsen concerteerden en vele militire en burgerlijke autoriteiten ontvangen waren.

Hoogtepunt.

Om drie uur was het hoogtepunt van de middag; terwijl de van beide zijden oprukkende troepen elkaar op de Waalbrug ontmoetten en een escadrille vliegtuigen van de luchtstrijdkrachten overvloog, arriveerde de fakkeldrager met de overige estafettelopers langs dezelfde weg als waarlangs de troepen trokken. Hij overhandigde de brandende fakkel aan den burgemeester, die daarmee het bevrijdingsvuur ontstak. Dan, terwijl de muziek plechtig de volksliederen speelde, werden de beroemde Noordamerikaanse en Engelse vlaggen gehesen.

Om 4 uur brachten de verschillende verenigingen en organisaties een bloemenhulde bij het monument vn Jan vn Hoof, den Nijmeegsen Verkenner, die de Waalbrug redde door de lonten vn de door de Duitsers aangebrchte dynamietlading te verbreken en daarmee ving tevens tot slot der plechtigheid het grote defilé aan langs het brandende bevrijdingsvuur en de vlaggen.

's Avonds was er overal in de stad muziek; veel gevels waren geïlumineerd het was weer als vanouds feest in de oude, zo zwaar getroffen, maar zich zo dapper weer oprichtende keizerstad.

GEEN GROTE VERANDERING.

De New York Times bericht uit Mexicostad dat de nieuwe president Miguel Aleman geen grote verandering wenst te brengen in de politiek van Cardenas en Avila Camacho. Uit de aan de olie gewijde uiteenzetting van Aleman, die 18 pagina's beslaat, blijkt wel dat hij niet van plan is de buitenlandse olie-maatschappijen te herstellen tenzij enkele zorgvuldig gecontroleerde technische bedrijven.

Aleman is van plan vier grote nieuwe raffinaderijen te bouwen met de nodige technische capaciteiten en uitgebreide pijpleidingen om de olievelden in de verwijderde streken te kunnen exploiteren.

Hij wenst de olie-producte vooral met het oog op het binnenlands gebruik dat weer toeneemt op te bouwen.

VLIEGONGELUK.

Een DC-4 van de American Overseas Airways is kort nadat het opgestegen was van het vliegveld Stephenville (Nieuw Foundland) neergevallen. De bemanning bestond uit acht personen, er waren 28 passagiers aan boord. Het vliegtuig was op weg voor een transatlantische vlucht naar Berlijn (New York, (AP) 3.10).

BELGIË HEEFT OVERVLOED AAN VERVOERMIDDELEN.

Reeds op dit ogenblik beschikt België over een overvloed aan vervoermiddelen in verhouding **tot de huidige** omvang van zijn binnen- en buitenlands verkeer. Op 1 Augustus 1946 bestond de binnenvloot uit 5353 eenheden of 75% van het vóóroorlogse peil.

Op 31 Augustus wachtte 24% van de binnenvloot op vracht. Wat het vrachtwagenpark betreft neemt men aan dat het 85% van de vooroorlogse omvang heeft bereikt en dat het tegenwoordige laadvermogen de behoefte aanzienlijk overtreft. Er bestaat dan ook een zeer scherpe concurrentie op dit terrein.

CURAÇAO

GOUVERNEUR ONTVANGT

Gisteren heeft de Landvoogd op het Paleis ontvangen: den Noordamerikaansen Brigade-Generaal William W. Bessell, den Kolonel Lesley D. Carter en den Luitenant S. Vias. De officieren waren vergezeld van den Noordamerikaansen Consul-Generaal, den heer Lynn W. Franklin, diens echtgenote en moeder.

ENGELS OORLOGSSCHIP IN DE HAVEN.

Hedenmorgen om 9 uur liep het Engels fregat H.M.S. „Pad Stow Bay", onder commando van Lieutenant Commander Rodney, de haven van Willemstad binnen. Het schip werd namens den Algemeen Militair Commandant verwelkomd door diens adjudant, den Luitenant ter Zee 2e klasse Pieter van Noort. Het schip ligt gemeerd op de Oostboeien.

In de loop van de dag heeft de commandant officiële bezoeken gebracht aan Zijne Excellentie den Gouverneur, den Algemeen Militair Commandant en den Commandant Nederlandse Troepen Curaçao.

Het vertrek van het schip van Curaçao is bepaald op Maandag 7 October aanstaande.

JOODSE DIENSTEN.

Gebeden op de begraafplaats.

Naar de oude traditie zullen op de dag voorafgaande aan de Grote Verzoendag — dit jaar: Vrijdag, 4 October as. — op de Israëlietische begraafplaats gebeden worden gezegd voor de zielerust van overleden bloedverwanten.

Deze plechtigheid zal des morgens om 8 uur plaats vinden op de begraafplaats der Nederlands Portugees Israëlietische Gemeente „Mikvé Israël" aan de Berg Altena alhier.

Synagogediensten op de Grote Verzoendag.

Op de Grote Verzoendag zullen de gebeden en ceremoniën in de Synagoge der Nederlands Portugees Israëlietische Gemeente „Mikvé Israël" worden verricht volgens de onderstaande orde en aangegeven tijden:

Vrijdag, 4 October: Kal-Nidrédienst te 18.30 uur.

Zaterdag, 5 October: Aanvang van de dienst te 8.30 uur. Ochtendgebed te 9.15 uur, Schriftlezing te 11 uur, Bijgevoegd gebed te 11.50 uur. Middaggebed te 14.15 uur, Haskaboth te 16 uur, Predicatie te 16.30 uur, Slotgebed te 17 uur, Sjofar (trompetgeschal bij zonsondergang) te 18.05 uur.

LEZING VAN IR. KRUL.

Onder auspiciën van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs, groep Curaçao, heeft de heer Ir. W. F. J. M. Krul gisteravond in het Cultuurcentrum gesproken over de „Nieuwe banen in de beoefening der gezondheidstechniek". Onder de talrijke aanwezigen bevonden zich ook niet-leden en vooral verschillende plaatselijke medici.

De spreker deelde mede, dat sedert de bevrijding van Nederland het Koninklijk Instituut van Ingenieurs een aparte afdeling heeft, welke speciaal beoogt de gezondheidstechniek te bestuderen. Deze techniek houdt ten nauwste verband met de bevordering van de algemene gezondheidstoestand, aangezien de ingenieur in zijn werk dit natuurlijk in aanmerking moet nemen.

De techniek dient hier dus als medium om de algemene gezondheidstoestand te verbeteren en kan op verschillende wijzen benut worden, zo in de watervoorziening, de electrische stroomvoorziening, de bouw van stofvrije zalen, de verzorging van de luchtcirculatie e.d.

Al deze uiterlijke omstandigheden moeten medewerken en de spreker was van oordeel, dat bij de opleiding van ingenieurs aan dit belangrijke onderdeel speciale aandacht moet worden geschonken. Zelf doceert Ir. Krul te Delft over dit onderwerp, zodat hij veel interessante bizonderheden kon vertellen.

PENSIOENFONDS.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft getekend het besluit houdende oprichting van het Pensioenfonds voor Gouvernements werklieden, hun weduwen en wezen.

Dr. Peter Honig, de waarnemende directeur van Economische Zaken van de Nederlands Indische Regering, zeide dat het gezelschap vijf fabrieken had bezocht, waarvan drie, de Negresco sigaar fabriek, en de Faroka sigareten fabriek en een textiel fabriek, voor de oorlog in Nederlands bezit waren. Zij worden blijkbaar goed beheerd door de Indonesiërs, die hun opleiding in vóór-oorlogse technische scholen genoten, maar het was onmogelijk mening te vormen omtrent hun productie. Arbeids-toestanden zijn op het ogenblik ongeorganiseerd, maar de Republikeinse Regering heeft verklaard van voornemen te zijn de 8-urige werkdag weer in te stellen.

De Indonesische bevolking, zo vervolgde Honig, schijnt de moeilijkheden die nog voor haar ligt te reliseren en, zijn pessimistisch gestemd te zijn omtrent de mogelijkheid de na-oorlogse uitvoer weder op vóór-oorlogse voet voort te zetten.

Bijna dereen drukte de wens uit de technische litteratuur die in het buitenland verschijnt, wederom ter beschikking te hebben. (Batavia, Aneta).

BRANDJE IN WEST END.

Gisteravond tijdens de vroege voorstelling ontstond er een brandje in het Theater West End doordat een baldadige jongen met een lucifer een kapotte stoel had aangestoken. De portier bluste het vuur. De dader maakte zich uit de voeten.

DECLAMATOR TERUG.

De Dominicaanse declamator Diego Enrique Valdez is teruggekeerd van zijn bezoek aan Aruba, waar hij met groot succes is opgetreden.

SCHEEPSBERICHTEN.

Castor (KNSM) vertrekt 4 October uit New York naar Curaçao-Venezuela, Titus (KNSM) vertrekt 9 October uit New York naar Curaçao-Venezuela.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

1 October: Robby en Flory Liesdek; Philia en Leonita Simons; Eric Howard Thomas, Leon Prince Jr., Jacques van Wilgen.

Aruba — Curaçao.

1 October: Diego A. de Jesus Henriquez, Diego Henriquez Valdez, Eddy en Gerard de Veer; Leon Prince Jr., Rafael en Ignacio Lopez; Florinda de Jesus Peralta, Desire H. Baarh, Eduard Aug. Stockman, Cornelis v.d. Bos, David I. Cardozo, Leonicio Coco, Frauh de Lannoy, Michael B. Gorsira, Claudius en Anne Lejeuz; Armando Maduro, William Hollness, Ferran Himes, Ann Gill, Betty Himes, Floyd Lyndjren, Maurice Ericson.

Barbados — Curaçao.

1 October: Cecil Callender, Hurdle Priestly, Eustace Newton, Cavalier Greaves, Norman Hall, Cameron Warner, James Stanford, Ebenezer Lewis, Hayden Ramsay, Aubrey Beckles, Kadmiel Campbell, Fitzgerald Coppin, Sevlin Downie, Everette Holder, Cecil Worrell, Emil Spencer, Whitfield Toppin, Alexander Wilkinson, Elphinstone Nurse, Ralph Holmes, Philip Edwards, Cecil Harding, Oscar Husbands, Martin Gittens, Goulbourne Miller, Richards Clayton.

Barranquilla — Curaçao.

1 October: Josefa Sanchez.

Curaçao — Bonaire.

1 October: Hiddo Mulder, Manuel Huybrechts, Remigio Piar, William Bird, Jose Mercelina, Jean Neumann, Bruno C. Statia, Marchena.

Kingston — Curaçao.

1 October: Michael Motto, Dirk Stuitje, Arthur Naylor.

Curaçao — La Guayra.

1 October: Marcos Vinicio Capriles Ayala, Juan Manuel Carrasquel, Barbados Jose Antonio en Jose Alonzo; Simon Eduardo Jurado—Blanco, Julia Marquez Bauste, Francisco Joaquin.

Curaçao — Maracaibo.

1 October: Petra Gallardo, Carmen Elvira van Gompel, Antonie Colijn, Alexander en Grace Timpory Lamb.

Maracaibo — Curaçao.

1 October: David Penha, Ralph Emrey, Rosa Ruiz, Willem de Haseth, Fechtenburg, Enrique Carrizo, Garcia.

De uitbreiding van de KLM

Directeur Plesman bespreekt de personeelsopleiding. De ingebruikneming der Constellations.

In een persconferentie, die gehouden werd ter gelegenheid van het in gebruik nemen der Lockheed-Constellations door de KLM heeft de heer A. Plesman, directeur der KLM, allereerst een uiteenzetting gegeven over de personeelsopleiding bij zijn maatschappij.

De heer Plesman begon met er op te wijzen, dat steeds meer het inzicht baan breekt van het grote belang, dat het persoonlijk element vertegenwoordigt in de arbeid. Het is thans wel algemeen bekend, dat de arbeidersprestatie stijgt als de stemming in een bedrijf goed is. Hierbij is enorm veel afhankelijk van het optreden van den personeelschef en de heer Plesman toonde zich een voorstander van een officiële opleiding tot personeelschef met aan het einde van deze opleiding een staatsexamen en het toetreden van den geslaagden candidaat tot een vereniging of een broederschap zoals ook accountants en notarissen die kennen.

Personeelsvraagstuk.

Uiteraard staat de KLM in deze periode van snelle ontwikkeling voor zeer grote moeilijkheden bij het engageren van personeel. Na de bevrijding beschikte men over 4 machines met 40 man personeel. Thans bestaat de luchtvloot uit 70 machines en het personeel omvat thans 4500 man en aan het einde van het volgend jaar zal het aantal vliegmachines opnieuw sterk zijn uitgebreid en men houdt rekening met een personeelssterkte van 8500 man.

De psycho-analyse speelt bij de aanneming van personeel een grote rol en tevens doet de KLM al het mogelijke om haar personeel een behoorlijke vakopleiding te geven. De vliegtuigbestuurders krijgen hun opleiding op Gilze-Rijen, de boordwerktuigkundigen worden op Schiphol opgeleid. Na de bevrijding werd in Soesterberg een internaat gevestigd, waar employees voor de KLM werden opgeleid, doch na een aanvankelijk succes beantwoordde deze opleiding niet meer aan haar doel, aangezien de maatschappij verschillende leerkrachten weer zelf in het bedrijf nodig had.

Inmiddels hebben de plannen tot speciale opleiding van hen, die bij de KLM geplaatst zullen worden, vaste vorm aangenomen. Daartoe beschikt men over de buitengoederen „Rust en Vreugd" en de „Wildsanck" te Wassenaar. Hier volgen de jongelui een cursus, welke geheel gratis is. De opleiding geschiedt in een internaat, aangezien de KLM haar personeel niet alleen uit de grote steden wil betrekken, doch ook gaarne jongelui uit de provincie aantrekt en het zou niet wel mogelijk zijn jongelui uit Limburg en Groningen de reis van hun woning naar Wassenaar regelmatig te laten ondernemen. Toch voorzien deze opleidingen niet in de volledige behoefte aan personeel, aangezien men alles bijeen ongeveer 600 man per jaar de opleiding kan laten volgen, terwijl er veel mensen moeten worden aangenomen. Dat overigens de speciale opleidingen aan de maatschappij veel geld kosten, wordt wel bewezen door het feit, dat de KLM in totaal rond ƒ 2 millioen per jaar hieraan spandeert.

De Constellation.

De Constellation wordt vooral in gebruik genomen in verband met haar enorme snelheid. De record-reis over de Atlantische Oceaan staat op naam van de Constellation met een vliegtijd van 13½ uur. De heer Plesman wees erop, dat de C.A.A. grote zedelijke moed aan de dag gelegd heeft, toen zij in de afgelopen zomer de machines „aan de ketting legden". De fouten zijn opgeheven; thans behoeft er geen enkel bezwaar te bestaan om zijn volle vertrouwen aan deze machines, die $ 700.000 per stuk kosten, te schenken. De door de KLM gekochte machines kunnen 44 passagiers vervoeren en hebben een bemanning bestaande uit 7 koppen. Zij worden voortbewogen door 4 Wright-motoren en hebben een kruissnelheid van ruim 450 km. per uur.

Naar aanleiding van diverse vragen wees de heer Plesman er nog op, dat uiteraard het deviezenvraagstuk een grote rol speelt bij een dergelijk internationaal bedrijf. Met voldoening constateerde de directeur, dat de regering het grote nationale belang voor de KLM ten volle inziet, en hij koesterde de hoop, dat de KLM geen vergeefs beroep op de Regering zal doen.

Moderne machine-reparatie inrichting geopend

Van auto's tot schrijfmachines kunnen worden hersteld
Belangrijke uitbreiding met service naar buiten in het verschiet

Op Salinja, aan de overzijde van het complex nieuwe woningen, is pas een moderne machine-reparatie inrichting geopend, waar wij op uitnodiging van de ondernemers, de heren Jules Oliviera en Esserick Wijngaarde, een bezoek hebben gebracht.

Onder de naam „Olwijn" zal deze inrichting, gelegen aan een der drukke verkeerswegen van ons eiland, reparaties verrichten aan autos, wasmachines, electrische apparaten over het algemeen rekenmachines, schrijfmachines, motoren en allerhande werktuigen en daarbij trachten in de naaste toekomst personeel uit te zenden om ter plaatse het herstelwerk te doen.

Hiermede wordt inderdaad voorzien in een behoefte en de reputatie die verschillende werklieden van deze nieuwe inrichting reeds genieten doet verwachten dat de prestaties ook goed zullen zijn.

De bedrijfsleider, de heer Jules Oliviera, heeft zestien jaar gediend bij het Departement van Openbare Werken en Verkeer en staat alom bekend als een uitstekende mecaniciën. Onder zich heeft hij dan nog vier volwaardige krachten en zes halfwassen werklieden, zodat het personeel met allerlei machinerieën en instrumenten weet om te gaan.

Een belangrijke afdeling van het nieuwe bedrijf is de spuitinrichting voor auto's, ijskasten e.d.

Deze afdeling berust in handen van een Arubaan die grote ervaring op dit gebied heeft. In de andere afdelingen zijn vooral Surinaamse en Curaçaose mecaniciëns en bankwerkers werkzaam. Daar geschiedt het draaiwerk, laswerk, smeedwerk, het herstellen en onderhouden van auto's, motoren enz.

Reeds beschikt men hier over een hydraulische auto-opheffer zodat de mecaniciën staande onder de auto kan werken en een beter overzicht heeft over de schade, welke hij tevens ook beter kan belichten. Voorts staan er luchtdruksmeerapparaten, een slijpapparaat met compressor en een draaibank.

Daarnevens wordt smeedwerk verricht en heeft men een speciale las-inrichting met een gasapparaat. In de machinale afdeling staat een moderne zware boormachine opgesteld waarmede velerlei werkzaamheden kunnen worden verricht.

Lege batterijen kunnen weer worden gevuld met een nieuw toestel dat gemakkelijk te bedienen is.

En dan heeft men in dit bedrijf nog een speciaal electrisch apparaat waarmede men zagen (het werktuig der timmerlieden) die versleten zijn, weer in geheel goede conditie kan brengen. Zo gewenst kunnen de oude tanden van de zaag volkomen worden verwijderd en nieuwe scherpe tanden worden aangebracht op de gewenste afstanden. Binnen 40 minuten tijds heeft men een oude zaag als nieuw terug en het toestel werkt simpel automatisch, zodat een jongen het kan bedienen.

In de instrumentenmakerij, welke boven de spuitinrichting is aangebracht, geschieden reparaties aan rekenmachines, schrijfmachines, stofzuigers en wat al meer. Hier heeft de bedrijfsleider tevens een goed overzicht op de werkplaats beneden, zodat niets aan zijn oog behoeft te ontgaan.

In dit bedrijf is ervoor gezorgd verschillende onderdelen bij de hand te hebben zodat klanten die hun auto willen laten voorzien van het een of ander meteen geholpen kunnen worden en er niet eerst bij de plaatselijke handelaren naar moet worden gezocht.

In een speciaal met gaas afgesloten sorteermagazijn staan of liggen de voorwerpen — autolampen, richtingaanwijzers, schroeven en slangen — op rekken binnen het bereik.

In een aparte ruimte zijn dan de gereedschappen, die het personeel nodig heeft: sleutels, blaaslampen, domme krachten enz.

Naar de bedrijfsleider ons mededeelde zal in deze inrichting vooral de nadruk worden gelegd op zindelijkheid, zoat bijvoorbeeld wollen dekens over de zittingen van een auto zullen worden gelegd indien de mecaniciën iets aan het intérieur ervan moet herstellen.

Tot slot werden ons verschillende toekomstplannen van het bedrijf ontvouwd.

Buiten de reeds aanwezige werktuigen zijn nog verschillende moderne apparaten en machines besteld, zodat in de naaste toekomst de zaak belangrijk zal worden uitgebreid.

Er is een grote, moderne, volautomatische draaibank op komst, zodat de moeilijkste karweitjes zullen kunnen worden opgeknapt. Voor de plaatselijke drukkerijen zal men dan ook herstel-werkzaamheden kunnen doen.

Het bedrijf beschikt over een specialist in het herstellen van diesel-motoren, zodat de motorschoeners en de motorbootjes van zijn diensten gebruik zullen kunnen maken. Dan is nog een 25-tons hydraulische pers besteld, voor het rechtmaken van gebogen assen en andere zware werkzaamheden. Bovendien komt er nog een hydraulische pijpenbuiger met een capaciteit om drieduimspijpen onverhit te buigen in elke gewenste vorm.

En tot slot stelde de bedrijfsleider in het vooruitzicht: een electrische lasmachine, een zogenaamde lasgenerator, die op chassis gebouwd zal worden zodat het ding kan uitrijden om overal werkzaamheden te gaan doen, waar de hulp ervan vereist is.

Nadat men ons de namen van al deze machines en apparaten had opgesomd en daarbij de doeleinden en het nut ervan had uitgelegd, vernamen wij nog, dat een modern bedrijf ook een moderne administratie vereist met kaart-systemen, notitieboekjes en zoveel meer waarmede wij onze lezers evenwel niet zullen vermoeien. In ieder geval kregen wij de indruk, dat de klant verzekerd zal zijn van een goede service en dat de inrichting „Olwijn" haar best zal doen om deze service steeds beter en sneller te doen zijn.

ONS KONINKRIJK

KONINGIN NAAR BELGIË.

Hare Majesteit Koningin Wilhelmina zal van 24 tot 26 October een niet officieel bezoek aan België brengen om het Belgische volk te danken voor de hulp die het aan Nederland gaf gedurende de bezetting en na de bevrijding. (Aneta).

TE GOEDE BEHANDELING.

Het Haagse Dagblad heeft Dinsdag verklaard, dat de collaborateurs, die zich in de Scheveningse gevangenis bevinden, veel te goed behandeld worden. Een verslaggevers van het blad vond bijna alle deuren van de cellen open.

Cipiers en gevangenen stonden bij elkaar in de gangen te roken en in een cel waren 4 gevangenen druk aan het redeneren over een spelletje bridge.

Het blad verklaarde ook dat sommige gevangenen die onder bewaking levensmiddelen gaan kopen voor de gevangenen in de stad blijven eten in een of ander restaurant, de café's bezoeken en in vechtpartijen betrokken worden. (Aneta).

ECONOMISCHE POLITIEK.

Het Bureau van Statistiek heeft Dinsdag een nota gepubliceerd betrekking hebbende op de economische politiek van 1947. Hieruit blijkt dat een 6-jarig plan ontworpen is. De begroting 1948 zal een deficiet hebben van 1 milliard gulden of minder.

De belastingen zullen niet ingekrompen worden tot de begroting in evenwicht is. De import zal in 1947 3 milliard bedragen en de export 1 milliard.

De liquidatie van Buitenlandse waarden in Nederlands bezit zal niet meer bedragen dan 1.448.000.000 gulden. In de nota wordt er op gewezen dat het practisch onmogelijk zal zijn het zonder buitenlandse bronnen te stellen en zij waarschuwde tegen te optimistische verwachtingen. Alleen door een uiterste inspanning van de bevolking en van de overheid kan het gevaar dat de wederopbouw van het land bedreigt voorkomen worden. De nota wijst er verder op dat toeneming van export, industrialisatie, en arbeidsproductiviteit essentieel is om het hoofd te bieden aan de internationale concurrentie. Indien de productie niet ver boven het peil van 1946 gaat zal de levensstandaard onvermijdelijk vallen, daar een land niet op crediet kan leven.

DOOPNAMEN VOOR LOCKHEEDS.

Nu de eerste Lockheed Constellation van de K.L.M. de naam „Arnhem" heeft gekregen, zullen binnenkort de andere Lockheeds met de namen „Venlo", „Walcheren" en „Utrecht" worden gedoopt.

MAATREGELEN GEVRAAGD TEGEN ELSEVIERS WEEKBLAD.

De uitzonderlijke bevoorrechting van het weekblad „Elsevier", dat door spitsvondige handigheidjes reeds weken lang in aanzienlijk grotere omvang verschijnt dan de andere weekbladen, heeft het Tweede Kamer-lid Thomassen aanleiding gegeven den Minister van Onderwijs te vragen, of deze niet van mening is, dat de officiële richtlijnen onder alle omstandigheden in acht dienen te worden genomen, ook indien ruimer papiergebruik niet leidt tot ruimer deviezengebruik. Indien de Minister ook meent, dat door het regelmatig overtreden van de voorschriften door één blad de gehele regeling op losse schroeven komt te staan, verzoekt de heer Thomassen den Minister maatregelen te willen treffen, welke aan deze misstand een einde zullen maken.

Indonesië.

DEMOCRATISCHE PARTIJ IN INDIË

Te Batavia is opgericht de Democratische Partij"; ten spoedigste zullen afdelingen van deze partij over de gehele archipel worden gesticht. Het politieke standpunt komt in hoofdzaak overeen met de resoluties van de conferentie van Malino. Ieder staatsburger, die ingezetene van Indonesië is, kan lid worden. Als voorzitter treedt op Ir. T. Resink, als vice-voorzitter Dr. Radja Saoedin, als secretaris A. Challik en als penningmeester Lim Ek Thoean. Naast vijf commissarissen zijn voorts nog een aantal afgevaardigden van industrieën gekozen.

PROTEST TEGEN EEN RECHTER.

Dinsdag is ernstig protest ingediend tegen den Australische rechter, die in een zitting van de Geallieerde Krijgsraad te Singapore, 6 Japanners, die beschuldigd waren 3 Geallieerde soldaten en een Nederlandse vrouw in Java te hebben onthoofd, vrijsprak omdat zij een bevel van hogerhand hadden opgevolgd. (Singapore, Aneta).

CHINESE SCHEPEN

De Nederlandse autoriteiten hebben alle Chinese schepen, die te Muntok aan de Zuidkust van Sumatra, vastgehouden werden, nadat zij door de Nederlandse zeemacht wegens smokkel-activiteiten in beslag genomen waren, weer in vrijheid gesteld. De „Malaya Tribune" verklaarde echter dat wegens smokkel-activiteit van Sumatra naar Malakka weer vijf Chinese schepen in beslag genomen zijn. (Singapore, Aneta).

DE HONGERSNOOD OP MADOERA.

Een betrouwbare Madoerese, die te Soerabaia arriveerde in en prahu tezamen met 200 metgezellen in een poging om hulp voor hun eiland-bewoners te verkrijgen, verklaarde dat op Madoera, het eiland aan de Noord-Oost kust van Java, dat bezaaid is met plantages, een hongertoestand heerst en dat in sommige dorpen zelfs 5% van de bevolking van de honger gestorven is

Deze Madoerees, die vroeger officier was in het Nederlands Indische Leger, legde de blaam op de Republikeinse autoriteiten, die, volgens hem, al de rijstvoorraden, in de naam van Java in beslag genomen hadden.

DE ONDERHANDELINGEN.

Dinsdag werd bekendgemaakt dat Nederlandse en Indonesische autoriteiten besloten om Maandag de onderhandelingen te hervatten. Lord Killearn heeft de uitnodiging van beide partijen aangenomen om de eerste plenaire zitting in de Residentie van den Britse Consul-Generaal bij te wonen. Onmiddellijk na de bekendmaking vertrok Lord Killearn per vliegtuig naar Singapore.

Sjahrir verklaarde aan Aneta, dat bij de besprekingen met Killearn aangedrongen werd op de hervatting van rijstzendingen uit Midden-Java naar de Geallieerde gebieden. Sjahrir zeide dat hij zijn volle aandacht hieraan zou schenken en dat de republikeinen in de grond geen bezwaar hebben maar dat betreurenswaardige omstandigheden de verzendingen onderbraken. (Batavia, Aneta, 1.10).

DE CONFERENTIE TE PANKALPINANG:

Op de openingszitting van de conferentie van Pankalpinang verklaarde Dr. H. J. van Mook dat de ontwikkeling van de Aziatische landen uit de koloniale naar de nationale sfeer als een feit aanvaard dient te worden. Van Mook kwam Dinsdag aan vergezeld door de leden van de Commissie-Generaal, die Zaterdag naar Batavia weer keerden. (Pankalpinang, Aneta, 1.10).

NOG 1500 MAN NAAR INDIË.

De „Sloterwijk" vertrok Dinsdag naar Nederlands Indië met 1500 officieren en manschappen van de 7 December Divisie aan boord. (Aneta).

KAKEN VAN JAVA-REUS IN NEW YORK AANGEKOMEN.

De kostbare beenderen van den Java-reus, het oudste menselijke wezen, waarvan ooit overblijfselen gevonden zijn, bevinden zich sedert enkele dagen in het museum voor natuurlijke historie te New York.

Dr. G. H. R. Koeningswald, een Nederlands paleontoloog, verklaarde, dat hij deze kaken van den Java-mens No. 1 tussen 1936 en 1941 in het grint van de praehistorische rivieren in Centraal-Java had gevonden. Hij noemde deze vondst de oudste en meest primitieve menselijke overblijfselen. In 1937 vond hij gedeelten van de schedel van den Java-mens No. 2, doch ten gevolge van de oorlog kon geen enkel van deze fossielen naar het buitenland gezonden worden voor een volledig onderzoek.

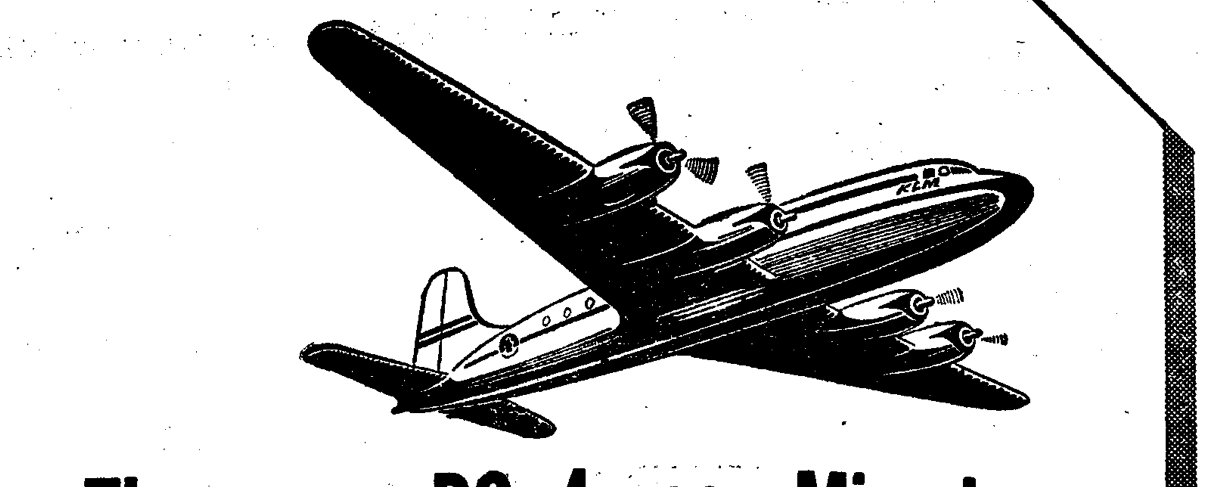
Toen de Japanners op Java binnenvielen, pakte Dr. Koenigswald de fossielen zorgvuldig in en bracht ze onder bij Zwitserse en Zweedse neutrale personen. Hij en zijn vrouw vertoefden dertig maanden in Japanse gevangenkampen.

Met behulp van de Nederlands-Indische regering en met subsidie van de Rockefellerstichting en het Viking-fonds zijn deze beenderen van den Javareus, die 500.000 jaren geleden geleefd heeft, eindelijk in New York aangekomen.

SPORT

OOK WATERPOLO.

In de opgave gisteren van de nummers waaraan Curaçao zal deelnemen op de Olympische Spelen te Barranquilla, ontbrak het nummer waterpolo. Curaçao doet ook mede met waterpolo en hoopt te zullen winnen.

Pater Schinck

(Vervolg)

door

PATER W. BRADA O.P.

Het is dan ook niet te verwonderen ..dat op het horen der Franse liedjes, hem zulk een schrik en benauwdheid overviel, dat hij meende onder handen te zijn van den bloed dorstigen Robespiere, de guillotine hem reeds voor de ogen zweefde en hij met smart naar de morgen verlangde".

Bij het aanbreken van de dag begaf Schinck zich op het plein voor het huis, waar hij door de negers vriendelijk werd begroet en men hem een kop koffie aanbood. Bastiaan Carpata deelde den pastoor mede, dat hij een paard voor hem had laten zadelen, hij wilde er niet van weten, dat de pastoor te voet zou vertrekken. Vóór hij het negerkamp verliet, had de pastoor nogmaals een onderhoud met Toela en vroeg hem, welke boodschap hij aan Gouverneur en Raden zou overbrengen, waarop Toela antwoordde, ..dat hij en de zijnen niets anders verlangden dan hun vrijheid".

Intussen had Van Westerholt, den pastoor op de beloofde tijd niet ziende terugkeren, besloten geen ogenblik tijd te verliezen en daarom bevel gegeven om met het krieken van de dag alles in gereedheid te houden om op te rukken. Juist toen de troepen wilden marcheren, kwam er echter bericht, dat er een corps gewapende blanken in aantocht was, op wier hulp Van Westerholt besloot te wachten. Deze blanken bleken te zijn een detachement van de oorlogsschepen, ten getale van ruim 62 man", onder commando van de luitenants ter zee Dierking en de Lange, benevens een aantal vrijwilligers der Burgerij, onder bevel van den luitenant H. Leyer. Nadat deze corpsen zich bij het detachement van Van Westerholt hadden gevoegd, rukte men gezamenlijk naar Porte Marie op".

De opstand is geëindigd in een bloedige nederlaag van de mensen van Toela, vooral toen men van twee kanten werd aangevallen was het verzet nodeloos en wanhopig.

De toestand was echter nog verre van rustig, doch door een kalme houding verder afziende van andere straffen werd het rustig, de straffen die men gaf waren al mooi genoeg: radbraken en afkappen van armen en benen.

Zie hier de text van dat schrijven waarin blijkt dat het gouvernement veel gaf voor de hulp van Pastoor Schinck. De Pastoor was door dit alles ontzettend geschokt en schreef een brief aan de raad, dat hij naar Nederland wilde gaan voor gezondheid. Zie hier hoe men die pastoor, die men vroeger den mensen niet wilde laten trouwen, ja zelfs wilde verbieden hen te dopen, nu dankbaar is.

Men had op 24 November de algemene amnestie afgekondigd Men laat in de bekendmaking uitkomen, dat men hiertoe is overgegaan, omdat men van Pastoor Schinck gehoord heeft hoe de stemming eigenlijk was onder de mensen. Het was nl. voorgekomen dat men met geweld was gedwongen om mee te doen aan de mishandelingen en plunderingen. Er is volgens Pastoor Schinck bij velen berouw daarover. De raad schreef Pastoor Schinck aldus dat men had besloten: „Zijn Eerwaarde bij Resolutie te bedanken voor zijn aangewende moeite en diensten aan den Lande bewezen en aan Zijn Eerwaarde te verzekeren, dat de Raad niet gaarne zoude zien, dat de omstandigheden des eilands hem kwamen noodzaken om de reis naar het vaderland aan te nemen, maar liever wenst te ondervinden dat hij heer Pastoor als voorheen de afgedwaalde schapen tot de goede kudden trachtte weder te brengen en zijn vermogens en invloed wilde employeren om de goede orde alhier te herstellen en te helpen handhaven".

Er dient nog even te worden opgemerkt dat het op valt, dat de Pastoor geen tolk nodig had om met de mensen te praten. Hij kende dus hun taal, het Papiament.

Men kreeg door dit optreden van pastoor Schinck wel wat meer respect voor het werk van de paters.

Als een bewijs van meer respect kan men ook zien, dat in het jaar 1796 de vader van Luis Brion tot lid van de raad werd aangesteld. Een katholiek in de raad, dat mocht niet volgens de oude voorschriften, en men voegt er dan in de notulen ook nog maar even bij, dat het „uit nood" geschiedde.

Er kwam misschien op Curaçao ook een geest van groter verdraagzaamheid, misschien was het ook omdat de nood der tijden, rumoer onder de niet-vrijen binnenshuis en met het gevaar van overvallen van den vijand van buiten de mensen aaneen deed sluiten.

Een typisch voorbeeldje van die geest is misschien wel het feit (18 Februari 1799), dat bij de inhuldiging van gouverneur Lauffer er vier verzen moesten worden opgezegd. Een door een Lutherse jongedame, een door een Gereformeerde jongedame, een door een Katholieke jongedame en een door een Joodse jongedame. De katholieke jongedame, die de eer te beurt viel dat vers op te zeggen was Senjorita Charlotte Brion, zeker een zus van Luis Brion. De katholieken werden dus langzaam aan een beetje meer voor vol aangezien en het werken voor de Paters was wat gemakkelijker geworden.

De achtergrond van deze dagen laat zich goed verstaan door lezing van het interessante boek van N. van Meeteren: Noodlotsdagen".

Honger kwam er over Curaçao, daar men het eiland blokkeerde.

De gouverneurs van Coro en Caracas waren genegen om brood en vlees te sturen, doch men kon er niet door, totdat eindelijk de Amerikanen de toegang tot het eiland weer openden.

— De slechte toestand zal pater Brants zwak gemaakt hebben, zodat hij in het jaar 1799 op vacantie naar Nederland moet. De kerkmeesters houden op 8 Juni een vergadering en besluiten, een bewijs dat ze van hem hielden, een „reysgeld" aan hem te geven, wat volgens het grootboek op 12 Juni is uitgekeerd: een reisgeld van 200 Pattingen of 281,2 pesos.

Pater Brants ging naar Nederland voor vacantie en tot regeling van enige zaken, wat voor zaken staat niet vermeld. In Nederland aangekomen kon hij vanwege de oorlog niet meer naar Curaçao terug.

Hij werd daarom benoemd voor de kerk het „Boomje" te Amsterdam, waar hij pastoor werd nadat een zekere pastoor Stein gestorven was. Reeds in het jaar 1793 had men zo blijkt uit correspondentie had men pater Brants tot een hogere functie in Nederland willen benoemen. Het blijkt dus, dat Curaçao een kracht in hem verloor. Hij werd op Curaçao vervangen door pater van den Velden, die echter een maand na aankomst reeds overleed.

Pater Brants stierf te Amsterdam op 15 September 1809. Zijn kerk werd later opgeheven toen men een aantal zolderkerkjes door enkele grotere kerken ging vervangen.

Mgr. Niewindt kan als jongen pastoor Brants in Amsterdam nog gekend hebben.

Een artikel in het jaar 1858 over de missie van Curaçao zegt over pater Brants: „hij heeft zich gedurende 8 of 9 jaren met de meeste lof van al de plichten, die op den zendeling rusten gekweten en keerde alsdan naar het moederland terug".

Hieraan behoeven wij niets toe te voegen.

In dat jaar 1799 stierf de vader van Pedro Luis Brion. Zijn vader liet hem een groot vermogen na, waaronder ook een schuldbrief ten laste van de kerk. Hij besteedde al zijn geld voor de vrijmaking van Venezuela. Hoe zou Brion gestaan hebben tegenover **de sociale problemen in zijn eigen landje?** Hij voelt voor Nederland, hij vocht in de slag bij Bergen 19 September en bij Castricum 6 October 1799. Een vrijmaking van Curaçao zal nooit bij hem zijn opgekomen, doch voelde hij voor de mensen hier, om hen vooruit te helpen; deed hij daar iets voor?

Onder de verschillende kerkmeesters, die men bij de kerk van St. Anna gekend heeft is een, die als politieke figuur „opgang" gemaakt heeft.

Men was hier op Curaçao in het jaar 1795 eigenlijk maar zo'n beetje op eigen beweging de revolutie gaan doorvoeren, doch toen de nieuwe gouverneur Beaujon den volke werd voorgesteld op het balcon van het gouvernementshuis riep heel het garnizoen kei hard „Oranje boven, zodat de heren er gewoon bang van werden.

Men verving Beaujon na enige tijd door Lauffer, doch het blijkt, dat de verschillende Fransen die van Guadeloupe en Santo Domingo naar hier waren gekomen, niets tevreden waren, ze wilden een betere „gelijkheid, vrijheid en broederschap".

Men klonk zelfs op de op te richten guillotine, men ried de slavenhouders maar aan zich van de mensen te ontdoen, want er zou toch vrijheid komen.

Er was hier op het eiland een zekere Jean Baptiste Tierce, die hier als gemachtigde voor Frankrijk, als een soort Consul werkte. Misschien was hij reeds langer op het eiland en hoorde hij niet bij de politieke nieuwkomers, hij was Fransman, doch ook Curaçaos burger.

Er was hier nog een Tierce op het eiland B. Th. Tierce, dit zou zijn vader zijn.

Men had Tierce de zoon, aangesteld tot kerkmeester van de St. Annakerk. Kerkmeester Tierce zou betrokken geweest te zijn bij de inning van de gelden voor de Franse kaapvaart hier op Curaçao.

In zijn qualiteit van kerkmeester moest hij de boeken opmaken van de kerk en hij meldt in het grootboek, dat hij dit deed als cassahouder uitwerkend het kladschrift van den inmiddels overleden kerkmeester Pierre Brion, den vader van den Curaçaosen held Luis Brion. In zijn functie als kerkmeester had Tierce contact met den in 1799 wettelijk aangestelden gouverneur Lauffer, de kerk nl. betaalt een rekening aan hem in 1797. (we weten niet waarvoor dat geweest kan zijn).

Pastoor Schinck zal wel tevreden geweest zijn over zijn nieuwen kerkmeester Tierce. De man schoot aan de kerk een 180 pesos voor, ook hielp hij met de andere kerkmeesters den kapelaan rants met geld, zodat hij in Juni 1799 naar Nederland kon terugkeren.

Bovendien kende de pastoor Tierce als een goed katholiek, die op 26 November 1798 als peter van een doopsel stond en ook op 10 Maart 1799.

De pastoor zal niets geweten hebben van zijn politieke activiteiten, om het bestuur op Curaçao omver te gooien en een Frans gouvernement in te stellen. Tierce vond de omwenteling van 1795 hier zeker niet flink genoeg doorgezet.

Vreemd moet de pastoor opgeschrokken zijn, toen hij hoorde, dat zijn kerkmeester Tierce plotseling door gouverneur Lauffer gevangen genomen was en hoe men zijn huis op Otrabanda en zijn buitenhuisje op Altena geheel doorzocht had.

In de namiddag van 22 September ging pastoor Schinck persoonlijk naar gouverneur Lauffer, om te protesteren, dat Tierce zich niet verdedigen kon tegen de beschuldigingen". De pastoor wond zich nog al op", schrijft gouverneur Lauffer in zijn dagboek, doch hij begrijpt dat wel en schrijft het toe, aan het niet op de hoogte zijn van pastoor Schinck. Hij kon den pastoor de bewijzen niet overleggen, doch trachtte hem de situatie te doen verstaan.

De pastoor begreep het schijnbaar niet, want op de 26ste September als de gouverneur met de raad bijeen is om over de quaestie Tierce te spreken, komt de pastoor aan de deur, om toegelaten te worden, weer vraagt hij voor zijn kerkmeester Tierce een openbare beschuldiging en een openbare behandeling van de quaestie. Niemand meende de pastoor scheen zich iets in te spannen voor dezen man, die kerkmeester was.

„Tierce", antwoordde Lauffer toen in de raad „was heel anders, dan de pastoor wel dacht". Hij was een weldadig man doch dat kon wel eens politieke bijbedoelingen gehad hebben. Hij nam de **harde uitlatingen van den pastoor** ook in de raad gedaan niet kwalijk, daar de pastoor niet op de hoogte was, Misschien hadden handlangers van Tierce, meent de gouverneur, pastoor Schinck wel aangezet om zo in de raad voor Tierce te komen pleiten.

De pastoor schijnt er dus ingelopen. Op zich moet zijn ijver geprezen worden, hij meende op te komen voor het recht. De raad besloot Tierce voor altijd van het eiland te verbannen.

Gouverneur Lauffer werd opgedragen voor het vertrek te zorgen, dat geschiedde op 7 October d.a.v. De weeskamer moest voor de boedel zorgen.

Misschien moet dit zo verstaan worden, dat de weeskamer het geconfisqueerde bezit overnam.

In zijn geschiedenis van de Weeskamer op Curaçao is Dr. Ellis veel te kort, als dat we daar enige verdere inlichting zouden kunnen achterhalen (tijdschrift „Lux" Mei Juni 1944). Wat interessant is, is dat het grootboek van de kerk van St. Anna afgetekend is door Tierce op 4 October.

In de gevangenis waarschijnlijk heeft hij dat moeten doen.

Op de laatste blz. van het grootboek heeft hij nog een paar **woorden geschreven** (in het Frans) waarin hij de schuld die de kerk aan hem heeft vanwege het voorschieten van 180 pesos kwijtscheldt. Hij is bezorgd voor het onderhoud van de paters.

Misschien heeft hij door deze daad zijn dankbaarheid willen betonen voor pastoor Schinck, die tot tweemaal toe voor hem opkwam.

De uiteenzetting van kerkmeester Tierce zal mede oorzaak geweest zijn, dat de Fransen het jaar daarop de stad kwamen plunderen.

Gouverneur Lauffer had die Tierce natuurlijk niet ineens door, anders had hij hem ook niet benoemd tot kerkmeester. Volgens het kerkreglement van 1761 en 1774, een reglement waarbij de invloed van de staat op de kerk veel te ver gaat benoemde de gouverneur nl. de kerkmeesters.

Tierce mag men oog niet vergeten was een Fransman en voor hem was het natuurlijk niet genoeg dat men hier op Curaçao de Franse vlag naast de Nederlandse vlag hing. Ook mag men zonder verder bewijs niet zeggen, dat zijn zorg voor de geestelijken, slechts door de politiek werd ingegeven, om nl. meer invloed te krijgen op Curaçao.

Als het waar is, dat hij lid was van de loge is het vreemd, dat hij als peter staat ingeschreven bij het doopsel.

Toen in het jaar daarop een expeditie van vijf Franse schepen tegen Curaçao werd ondernomen was de eerste klacht van het hoofd van deze expeditie het verbannen van kerkmeester Tierce. ce.

Ja het persoonlijk eerste onderhoud, dat pastoor Schenk met gouverneur Lauffer had beriep hij zich volgens het dagboek van Lauffer op een rechtsgeleerde die den pastoor gezegd had, dat niemand veroordeeld mocht worden zonder eerst gehoord te zijn. De hier bedoelde rechtskundige zou Mr. P. B. van Starckenborgh kunnen zijn, de gewezen procureur die zijn ontslag had genomen. Starckenborgh was tegen de republikeinen.

Door de studie van verschillende geschiedkundigen als de heer N. Van Meeteren zal dit tijdperk ons nog wel duidelijker worden.

Sport Rubriek.

„Officiële Mededelingen„ van

De Curaçaose Voetbalbond

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

Van Zondag, 29 September 1946:
voor de door de vereniging Leones uitgeloofde beker:

Jong Holland 1 — Jong Curaçao 1 2—4.

Competitie B-klasse:

Zeemacht 1 — D.N.S. 1 1—5.
(moet nog 27 minuten worden gespeeld: onder protest Zeemacht)
Asiento 1 — S.I.T.O. 1 niet doorgegaan
(scheidsrechter niet opgekomen.)

Competitie Junioren:

Veendam — Transvaal 4—0.

WEDSTRIJD PROGRAMMA

RIF STADION.

Competitie B-klasse:
om 4.— uur n.m.

Zondag, 13 October 1946: Zeemacht 1 — S.I.T.O. 1

MUNDO NOBO

om 4.— uur n.m.

Zondag, 6 October 1946: S.I.T.O. 1 — P.S.V. 1
Zondag, 20 October 1946: Veendam 1 — P.S.V. 1
Zondag, 27 October 1946: S.I.T.O. 1 — D.N.S. 1
Zondag, 3 November 1946: B.O.Y.S. 1 — S.I.T.O 1
Zondag, 10 November 1946: M.Y.O.B. 1 — Zeemacht 1

ASIENTO-TERREIN.

Competitie B-klasse:

om 4.— uur n.m.

Zondag, 13 October 1946: D.N.S. 1 — Asiento 1
Zondag, 20 October 1946: M.Y.O.B. 1 — Asiento 1
Zondag, 10 November 1946: B.O.Y.S. 1 — Asiento 1

SCHERPENHEUVEL.

Competitie B-klasse:
om 4.— uur uur n.m.

Zondag, 13 October 1946: B.O.Y.S. 1 — Veendam 1
Zondag, 27 October 1946: P.S.V. 1 — Zeemacht 1

Competitie Junioren:
om 10 uur v.m.

Zondag, 6 October 1946: Scherpenheuvel — S.U.B.T.
Zondag, 13 October 1946: Scherpenheuvel — Jong Holland
Zondag, 20 October 1946: Scherpenheuvel — Veendam
Zondag, 27 October 1946: Scherpenheuvel — Transvaal
Zondag, 3 November 1946: Scherpenheuvel — S.I.T.O.

MUNDO NOBO.

Competitie Reserve B-klasse:

10 uur v.m.:

Zondag, 6 October 1946: Zeemacht 2 — Jong Curaçao 3
Zondag, 13 October 1946: M.Y.O.B. 2 — B.O.Y.S. 2
Zondag, 20 October 1946: S.I.T.O. 2 — Zeemacht 2
Zondag, 27 October 1946: Jong Curaçao 3 — B.O.Y.S. 2

RIF STADION

Competitie Res. B-klasse:
om 2,30 n.m.

Zondag, 3 November 1946: Jong Curaçao 3 — M.Y.O.B. 2

Voor zover nodig worden de verenigingen eraan herinnerd om de contributies over het tweede halfjaar 1946 (contributie en ongevallenfonds) te willen voldoen.

Inschrijvingen:

„Jong Curaçao": Jose Bernadina en Julio S. Mamber als gewone leden.

„Zeemacht": Thijs Hofland en Frans Hubert Reinders als gewone leden.

Afschrijvingen:

„Jong Holland": J. Coker als gewoon lid.

HET BESTUUR.

ONS KONINKRIJK

VOORZITTER KOSTER.

De Hoofdredacteur van Aneta Simon Koster is Dinsdag op de jaarlijkse vergadering van de „Foreign Press Association" tot voorzitter is van deze, in 1917 geste maal dat een Nederlander voorzittr is van deze, in 1917 gestichte, vereniging. (Aneta).

MONUMENT VOOR RAF-MANNEN.

Britse en Nederlandse autoriteiten zullen op 16 October de inhuldiging bijwonen van een monument ter ere van de RAF mannen die hun leven hebben verloren in de aanval op Rotterdam op 16 Juli 1941. (Rotterdam, Aneta)

RUSTIGE BEURS.

De effectenbeurs was rustig, de meeste effecten liepen de verliezen van Maandag weer in. Nederlandse kabels steeg 27, A.C.U. 4½, Unilever 4, ook plantage- en scheepvaart aandelen stonden sterk, maar bankaandelen waren gemengd.

Ongeveer 160 millioen dollar aan Noordamerikaanse staatspapieren bevinden zich in Nederlandse handen, ongeveer 20% van het geschatte totaal zal vrijwillig geliquideerd worden gedurende de komende maanden om Nederland van de nodige dollars te voorzien. (Aneta).

FILM OVER VAN GOGH.

Dinsdag werd bekendgemaakt dat men volgend jaar zal beginnen met een film gebaseerd op het leven van Vincent van Gogh, waarin de hoofdrol gespeeld zal worden door Spencer Tracy.

Het scenario is geschreven door den schrijver van „How Green was my valley" Richard Llewellyn, die zich op het ogenblik in Nederland bevindt om het leven van Van Gogh te bestuderen en overleg te plegen met zijn naamgenoot Ir. Vincent van Gogh, een neef van den kunstenaar die in Laren woont. (Aneta).

FRANKRIJK EERT PRINS BERNHARD.

In het „Hotel des Invalides" te Parijs werd Prins Bernhard het Grootkruis van het Legioen van Eer en het oorlogskruis met de palmen overhandigd. De Prins gebruikte het middagmaal met den President van de Franse Republiek, Georges Bidault. (Aneta).

ERE-DOCTORAAT.

De Universiteit van Gent zal op 14 October as. aan Prof. Ir. W. Schermerhorn het eredoctoraat verlenen. Aangezien Prof. Schermerhorn wegens zijn verblijf in Nederlands Indië niet aanwezig kan zijn, zal de bul worden uitgereikt aan den Nederlandsen ambassadeur in België. Bij de plechtigheid zullen Mevrouw Schermerhorn en haar zoon tegenwoordig zijn.